

Kyvykkäänä kriisissä

Itsensä johtaminen ja tietoperustaisuus organisaatioiden resilienssin vahvistamisessa

Dosentti, yliopistonlehtori Hanna Vakkala
Lapin yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

Kyvykkäänä kriisissä

Työsuojelurahaston (TSR) rahoittama tutkimus

Työsuojelurahasto
Arbetarskyddsfonden
The Finnish Work Environment Fund

Muutosten johtamisesta kriisien kokemiseen

- Kriisi organisaatiossa: yllättävä, toimintaa (hetkellisestikin) lamaannuttava tai estävä ulkoinen uhka, joka vaikuttaa toimintaan, toimintakykyyn ja/tai tulokseen
- Tilanteen yllätyksellisyys ja usein myös kriisin piirteet herättävät tunnereaktioita, jotka vaikuttavat yksilöiden toimintakykyyn ja ratkaisuihin:
 - Totuttujen johtamiskäytäntöjen suppeus tai toimimattomuus, työyhteisön tarvitsema tuki
 - Joustavan, nopean päätöksenteon tarve – tietoperustaisuus kompleksisessa tilanteessa
 - Kognitiivinen ja henkinen kuormitus, tulkintojen herkkä kärjistyminen ja heijastuminen työyhteisön toimintakykyyn

→ Tutkimustarve kriisitilanteen kokemisen, hallinnan tunteen, itsensä johtamisen ja resilienssin välisistä yhteyksistä

Kyvykkäänä kriisissä -hanke

Hankkeen tavoitteena tukea johtamista ja esihenkilötyötä ennakoivasti ja kriisitilanteessa:

- Tunnistaa ja rakenteistaa organisaation johdon varautumisen keinoja ulkoisiin ja yllättäviin kriiseihin ennakoivalla otteella
- Selvittää, millä tavoin varautumisessa voidaan huomioida henkilöstövoimavarojen merkitys ja henkilöstöä tukevat keinot kriiseistä selviytymiseen
- Reflektoida ja jäsentää itsensä johtamisen ulottuvuuksia johtamistyössä kriisitilanteiden aikana

Kohdeorganisaatiot: Lapin pelastuslaitos, Treili Oy, Iin kunnan aterian- ja puhtauspalvelut

Toteutusaika 4/2023 – 7 / 2024

Toimintakokonaisuus 1: Skenaariotyöskentely keskeisiin liiketoiminta- ja HR-tietoihin kytkettynä

- Skenaarioiden avulla varaudutaan organisaatiokohtaisesti ja –lähtöisesti äkilliseen kriisiin (esim. logistiikkahäiriö, kyberhyökkäys, liiketoiminnan sulkutila, henkilöstön tai materiaalin saatavuus)
- Työskentely pohjautuu QWL - / henkilöstötuottavuuden logiikan ja mittareiden hyödyntämiseen (Marko Kesti, Lumiverse Oy)
- Johdon kanssa tehdään 24 kuukauden skenaariot kuukausisyklillä, jolloin saadaan esille
 - kriisin aiheuttamia haasteita talouteen ja henkilöstövoimavaroihin,
 - vaihtoehtoisten keinojen vaikutuksia,
 - strategisia henkilöstöjohtamisen toimenpiteitä (hyvinvointilähtöiset keinot), joiden avulla tuetaan resilienssiä

Toimintakokonaisuus 2:

Johdon ja esihenkilöiden itsensä johtaminen

- Itsensä johtamisen ilmiötä tutkitaan kriisitilanteiden (Covid19-pandemia / Ukrainan sodan vaikutukset) kontekstissa
 - Esihenkilöiden teemahaastattelut (aineisto on osa Aino Kuulan väitöstutkimusta), joissa kysytään yksilöllisiin johtamisen arvoihin ja periaatteisiin pohjautuen mm:
 - Miten huolehdit palautumisesta ja omasta hyvinvoinnista kriisin aikana?
 - Millaisia voimavaroja vahvistavia asioita tunnistit? Miten selvisit kielteisistä tunteista?
 - Millaiset tekijät vahvistivat pystyvyyden ja työn hallinnan tunteita?
 - Mitä kokemukset opettivat tulevaisuuden kriisien näkökulmasta?
- Kuinka voidaan tukea äkillisessä kriisissä heikentyviä johtamisen voimavaroja ja selviytymiskykyä itsensä johtamisen keinoin? Millainen on ennakoivan reflektion rooli?
- Tulosten jatkojalostaminen ja vuorovaikutteinen oppiminen kohdeorganisaatioissa

Tietoa hankkeen tuloksista

- Aineiston pohjalta kootaan esihenkilön opas itsensä johtamiseen, joka on hyödynnettävissä kriisitilanteessa, mutta myös ennakoivasti
- Hankkeen teemoista ja saatavista tuloksista tehdään lyhyitä mikro-oppimisvideoita YouTubeen hankkeen kanavalle sekä kuunneltava podcast-sarja.
- Aineistosta tehdään seuraavan vuoden kuluessa kaksi vertaisarvioitavaa tutkimusartikkelia ja mahdollisuuksien mukaan yleistajuisia tekstejä (esim. TELMA-lehti)

Blogitekstit: <https://kyvykkaanakriisissa.wordpress.com/>

LinkedIn: seurantaan hanketiimiläisiä, ja / tai hankkeen ryhmä: <https://www.linkedin.com/groups/9334087/>

Kyvykkäänä kriisissä –hanke tiimi kiittää kiinnostuksestasi!

Hanna Vakkala

Yliopistonlehtori, HTT, dosentti
Hankkeen vastuullinen johtaja
p. 040 4844230

Marko Kesti

HTT, dosentti
Yliopistotutkija

Aino-Inkeri Kuula

HTM, KM
Tutkija

LAY tiimin sähköpostit muotoa etunimi.sukunimi@ulapland.fi

Lisäksi hankkeen toteutukseen osallistuu skenaariotyöskentelyssä Lauri Lehman, Lumiverse Oy.

